

MINDSZENT-SZEGVÁR

és

VIDEKE.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ
HIVATALDiamant Manó nyomdájában, hová
a lap szellemi részét illető közlemé-
nyek, előfizetési- és hirdetési díjak
küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETSI ÁRAK:

Egy évre 3ft — kr.
Félévre 1ft 50 kr.
Negyedévre — 75 kr.

Hirdetések jutányosan felvételre

A kiseddóvás.

A magyar nevelésügy egyre nagyobb felkarolásban kezd részesülni ama körökben ahol eddig csak kevés érzéket tanusítottak a nemzeti kulturigények valódi szükségletei iránt.

Ma már a magyar társadalom majdnem minden rétege át van hatva attól az igazságtól, hogy nemzeti nevelés nélkül nincsen nemzeti élet és nemzeti élet nélkül nemzeti állam alig képzelhető.

Akik magyarországból egységes államot akarnak alkotni, azoknak első sorban egységes nemzeti alapra kell fektetniök a nevelést és a kormány, ha feladatának megfelelni törekszik, nagyon jól cselekszik, ha minden kiadása közt legtöbbet áldoz a nevelés ügy fejlesztésére.

A vallás és közoktatásügyi miniszter Csáky Albin gróf költségvetése e héten került tárgyalás alá a képviselőházban és a beszéd melylyel a vitát megnyitotta, csak azért keltett általános megnyugvást, mert a miniszter kétségtelen jelét adta egységes érzékének mind ama kérdések iránt melyek a magyar nevelésügy körül fölmerültek.

Beszédének első részében mindjárt utalt a kiseddóvás nagyfontosságú kérdésére, melyet még ez ülészak alatt egy törvényjavaslat benyújtásával megoldani ígérkezett. Hogy a kiseddóvás mennyi érdeknek van hivatva szolgálni, azt egy rövid újságcikk keretében alig lehetne az ügy érdeméhez képest kifejtetni és azt hisszük, hogy ez ügy fontossága mellett itt e helyen legjobban lehet bizonyítani az egy tényvel, hogy a kiseddóvás rendezését nemcsak a közoktatásügyi, hanem a belügyi kormányzat is kötelező feladatává tette, ami azt jelenti, hogy az ügy a nemzeti és kulturális érdekek mellett még közegészségségi érdekeket is érint.

Csáky Albin gróf, azt a mindnyájunkat megnyugtató ígéretet tette, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat legközelebb a képviselőházban be fog nyújtatni és ez okból még most csak futólagosan jelezte az irányt, melyben a kiseddóvás intézménye mozogni fog; ámde annyit mégis megtudtunk szavaiból, hogy az állam mellett az illető községek is hozzá fognak járulni a költségek viseléséhez, melyekbe a kiseddóvók felállítása természetesen kerül.

Azt tehát, hogy a községek a kiseddóvók felállításához szükséges eszközöket ingyen kapnák, álmodni sem lehet, mert az állami budget, mely a kibontakozás erőfeszítésének munkáján dolgozik ezt az óriási befektetést egyelőre nem bírja meg. De nem is arról van szó, hogy a kiseddóvó felállítása az illető községeknek semmibe se kerüljön, hozzanak ők is áldozatokat, hiszen ez a befektetés nem meddő

pénzfecsérlés, hanem dusan gyümölcsöző befektetés, tehát a községek anyagi hozzájárulása ellen nem is lehet szó, hanem egyes egyedül arról, hogy ez a hozzájárulás egyenes arányban álljon a község anyagi helyzetéhez és csak olyan összeget igényeljen, mely az államsegélyt nem pótolja, hanem csak kiegészíti.

Ilyen arányban azt hisszük a községek szívesen járulnának a kiseddóvók felállításához és a nemes cél egyesek megterhelhetése nélkül annál biztosabban elérhető volna.

A magyar nemzet szívesen áldoz nemzeti és kulturális célokra és a kultuszminiszter a jelzett törekvésében örömmel fogja támogatni.

Községi viszonyaink.

III.

Azt hittük, hogy e rovatot a múlt számban egyelőre befejeztük s erről egy ideig nem szándékoztunk írni, de viszonyainknak egy nagyon is szomorú jele lépett ismét előtérbe s ez községünk tömörkényi részének kitartó küzdelme, melyet a célból folytatnak, hogy Mindszent községtől elválva egy új különálló községet alapítsanak „Tömörkény“ név alatt.

Ez ügyben községünk tanácsstermében a törvényhatóság által egybe hívás a főszolgabíró elnöklete mellett f. hó 20-án tárgyalás tartatott, melyen Mindszent község képviselőjében Wimmer Károly, Hubacsék Pál, Tary Endre, Kone Lajos és Lavicska Pál, a tömörkényi oldal képviselőjében Dr. Hollo Lajos országgyűlési képviselő ügyvéd s több tömörkényi polgárvettek részt.

A gyűlés rövid lefolyását alantikban adjuk.

A gyűlés tárgyát a vagyoni felosztás kérdése képezte, amelyre nézve, Hubacsék Pál a többiek nevében kijelenti, hogy addig ez ügyben érdemlegesen nem nyilatkozhat, míg az 1889-ik évi zárszámadások készen nem lesznek.

Hollo Lajos elvi megállapodást akar elsősorban, s erre nézve feleslegesnek tartja a 89. évi zárszámalás elkészítésének bevárását, mert az annyiban sem lehet mérvadó, mert nem lehet tudni, hogy a tényleges elszakadás mikor lesz? Az lehet 91. vagy 92-ben is. Ő az arányt óhajtáná ezuttal megállapíttatni, s kéri azt is kimondatni, hogy amit addig is a község magán uton szerez s magán szerzését igazolni tudja, az az illető község tulajdonává váljék. A vagyoni felosztásra nézve leghelyesebbnek találná, ha az adó alap szolgálna kulcs gyanánt, Kilátásban helyezi azt is, hogy Tömörkény, válása esetén Mindszent község iránti tekintetből a Tömörkényhez tartozó s örgróf Pallavicini Sándor tulajdonát képező fölnek Sövényház községhez való csatolását megengedi, míg viszont az örgróf ur öméltsága nem kifogásolja azt, ha a község tulajdonát képező kurcaréti

földek — melyek jelenleg Sövényházhoz tartoznak közigazgatóságilag is Mindszent községhez csatoltassanak.

Mind ez ügyeknek tárgyalásába Mindszent község ezuttal még nem bocsátkozik bele.

A tömörkényi érdekeltség a Mindszent község által kérvényükre beadott előterjesztésről mind ez ideig még nincs értesítve, kéri magukat értesíttetni, továbbá a főszolgabíró előterjesztésére egyhangulag elfogadtatott, hogy a vagyoni kérdés megoldására nézve a tömörkényi érdekeltség irásossan a Mindszent község pedig az 1889-ik évi zárszámadás után szintén irásossan adja be javaslatát a szolgabíróhoz, amely aztán az érdekelte felekkel közöltetni fog s ezután fog a szolgabíró az újabb tárgyalásra határnapot kitűzni. Dr. Hollo Lajos indítványára az is egyhangulag elfogadtatott, hogy a megtartandó tárgyalásra Örgróf Pallavicini Sándor jogi képviselője is meghívassék.

Közöltük e gyűlés lefolyását lehetőleg terjedelmessen amelyből olvasóink meggyőződhetnek, hogy ez az ügy, mely községünket egy nagy, eleve alig kiszámítható csapással fenyegeti — milyen előrehaladott stádiumba van.

Elvileg tehát a szakulák el van fogadva? Azt kell hinnünk, ha már a vagyoni felosztás kérdése tüzetett napirendre.

Nem bíráljuk e kérdést jogi szempontból. Nem kutatjuk van e arra törvény, mely megengedje azt, hogy a község testéből egy terület kivágassék. Mi ez ügy erkölcsi oldalát bírálva nem adhatunk igazat tömörkényi polgártársainknak.

A tömörkényi oldal Mindszent község kiegészítő része — annak lakosai e községnek gyermekei s még is válni akarnak tőle, mert e község — szegény nagyon szegény s ez okból is községi adónk nagy.

Az anya szegény a valamivel gazdagabbnak ígérkező fiu elakarja hagyni, hogy az anya még szegényebb legyen, elakarja hagyni azért, hogy ő megmeneküljön attól a csekély fizetéstől, melyel az anya háztartásához hozzájárul, mert csekély lehet, ha ugyan lesz a — különbség, melyet Tömörkény az önálló háztartásával megtakarít. Az ily fiu lehet takarékos, de soha sem lehet jó.

Kértük már mi lapunkba a tömörkényieket kértük mások szóbelileg, hogy hogyan fel e küzdelmükkel — mert míg ez egy részt hálátlanságukról tesz tanúbizonyságot, addig nagyon kétes valjon a pénzügyi eredményt, melyre számítanak elfogják-e érne. Mindhasztalan! nem tágitanak s folytatják tovább e küzdelmet községünk ellen.

Mindszent község ellen folytatják a küzdelmet — mert bármily kevés haszon fog is az elválásból Tömörkényre hárulni — községünkre nézve az mégis előre ki sem számítható kárt fog hozni. Nem csak azt a kárt — ami magában véve is már

elég nagy — hogy mintegy 4000 forint kevesebb községi adó fog befolyani a községi pénztárba, de nagy kárt fog okozni magának a lakosságnak is avval, hogy a tömörkényiek, a kik hivatalos dolgaikat végzendők „haza” jöttek itt bevásároltak és egyéb ipari szükségleteiket innen szerezték be, ezután azt a hozzájuk talán közelebb eső városokban fogják megtenni. Veszteni fognak kereskedőink, iparosságunk s ebből kifolyólag veszteni fog a község is, mint ilyen, de elvesztünk — s ez nem tagadható — vagy 1000 értelmesebb polgárt.

Csak röviden mutattunk itt rá arra, hogy mily veszteség érne községünket az esetben ha Tömörkény elszakadása tényé válna, de azt hisszük, hogy ez elég arra nézve miként intézőköreink belássák annak szükségét, hogy ez elválás megakadályozása céljából, kitartó erővel küzdjenek.

Levelezés.

Csany, 1890. január 20.

T. szerkesztő ur!

Az 1889. évben a legújabb dohánytörvények (1887. 44 t. c.) a kincstári dohánytermelőket érdeklő része rövid és népies ismertetése — „ismerteti Ambrus József. — Kiadja: A Magyar Dohány ujság kiadóhivatala, ára 25. kr.” — című füzetet kínáltak meg bennünket dohánytermelőket a csanyi m. kir. dohánybevéltőhivatalban. Ezen füzet 6 lapján 8. §. így hangzik: „A kérelmi ívek kiállításáért a községi előljáróság illetve polgármester holdanként 20 krt kap a kincstártól, a termelő az ívért négy krajcárt fizet, de annak kiállításáért nem fizet semmit.”

A csanyi bíró és jegyző az itteni m. kir. dohánybevéltő hivataltól a dohány termelésre engedélyezett 450 hold terület után felveszi a 20. krajcárokat.

A dohány iv kiállításáért a termelni szándékozó lakosoktól mégis 54 krt, másiktól 56 krt harmadiktól 1 frt 4 krt szedett Tóth Lajos községi napidijas. Az említett törvénnyel ellenkező eljárás Csanyon talán meg van engedve? Mi azt hisszük, hogy ez zsarolás, ez ellen pe

TÁRCSA.

Erdei dal.

Napkeletkor szép az erdő,
Zöld éjjele fénytől árad,
Éled s játszik benne minden,
Oszlik-foszlik tün a bánat.
Hála telt szív ujongása
Száll az égre mint a pára,

Langyos szellő a madárdall,
Víz távol messzeségre
Vigaszt vis a bánkodónak
Kebelébe és szívébe,
Hála telt szív ujongása,
Száll az égre mint a pára.

Csörtet az őz, riad a nyul,
Csipog a kis madárfiók,
Fű, fa, virág, minden éled,
Élvezi az isteni jót.
Hála telt szív ujongása,
Száll az égre mint a pára,
Ozoray Arpád.

Betlehemben.

Irta: Erdélyi.

A „Mindszent-Szegvár és Vidéke” eredeti tárcája.
Négy évig laktam a szent földön.

Minden az ősrégi időkre emlékeztetett. Országut, nem volt, sem kocsi, sem kocsikeréknyom. Az utazók tevéken, lovakon, öszvéreken szamarakon jártak, rendetlen csapásokon, a lapos földön, kiszáradt patakok kavicsos medreiben, a hegyek

dig a lakosság érdekében, a csongrádi járás erélyes s lelkiismeretes főszolgabirája megfogja hozni az orvoslátot és a négy krajcáron felül beszedett összegeket vissza fogja fizettetni.

A füzetnek 9. § sa azt mondja: „a palánta nevelés, és dohánytermelés hivatalosan ellenőrzetik, vagyis a földek föllésznek mérve, a mezei munkák többször megvizsgálva, törés után a kötelek megolvasva, megmérve, a csomózás, bálózás többször megtekintve stb. Mindezen fáradságok megtérítéseért a termelő az államnak holdanként két forintot fizet. Ezen engedélyilleték mázsálásakor vonatik le a termelő pénzéből.” Ha az említett fáradságokért a termelők megfizetnek, mert a dohánytörvény életbe léptetése óta, egy frt engedélyilleték helyett, két frt vonatik le minden hold után, mi jogou és alapon szednek még a csanyi előljárók minden beültetett hold terület után 20 krt. és miért követelik csak a földmivesektől? s az értelmi osztályhoz tartozó termelőktől pedig nem. Ennek az oka abban rejlik, mert ez utóbbiak tudják, hogy a m. k. dohánybevéltő központi igazgatóság egy rendeletével megszüntette a dohánybírók lételet, ez alapon maguktól nem fizetnek, követelni pedig nincs bátorsága a községi előljáróságnak. Reméljük, hogy a 425 hold beültetett terület után járó s tényleg csak 390 hold után illetéktelenül beszedett 20 krajcárokat az illetékes hatóságok visszafogják fizettetni.

A m. kir. pénzügyminiszter a csanyi dohány bemázsálás idejére — 24 nap — küldött ide pénztárnokot, hogy a termelők dohány illetményeit naponként kifizesse. A pénztárnok el is jött, fizetni is akarta a dohányaikkal beszámolt termelőket, de előállottak az előljáróság fejei, hogy ők azt nem engedhetik meg, mert nekik minden termelővel leszáolni valójuk van. A helyben a m. kir. dohánybevéltő tisztartó ur igyekezett az előljáróság óhaját megakadályozni, de nem sikerült. A dohánytermelők pénzét tehát, míg a csanyiak mázsálása tartott, minden szónakon a csanyi jegyző és bíró véték fel a dohánybevéltő irodában és a község-házánál a bíró adta ki mindenkinek a pénzt között; sziklákon és sziklák között, a hegytetőkön.

Ugy mint Ábrahám, Izsák és Jakab korában csakhogy az akkori hatalmas erdők, a rengeteg elpusztultak azóta s velük a tájképek regényessége is, a sok összeomlott, silány faluvá törpült régi város a pusztulás képét viseli. Olyan ez az ország mint egy elszegényedett ember, kopott foltozott öltözetben. Jámbor némettel találkoztam egy izben Betlehemben s azon csodálkozott, mikép nevezhették el a biblia ősrégi írói Palasztinát tejjel és mézzel folyó országnak, melyet a nagy Jehova isten jutalmul ígért a zsidóknak, jutalmul az arabiai pusztákon történt negyven éves vándorlásuk után! Szébb volt ez az ország valaha, de réges-régen: viruló, zöld, termékeny vízzel megáldott terület, melyen szébb gabona termett mint most s melynek lakói oly gyümölcsökben is bővelkedtek, melyet csak hírből ismer a mai nemzedék.

De mi, kik a messze földet meglátogattuk nem jöttünk ide az itt nem létező természet szépségeinek bámulására. Idejöttünk, hogy a romok felett azon ősi, silány foszlányokká porladt városok szétszórt kövei fölött elmerengjünk a régi nagy idők nagy emlékein! . . .

Nagy eszmék szülemlettek itt s fenekestől felforgatták az egész régi világot! És én szerettem volna, ha azt a barlangot, melyet a hagyomány a názárai Jézus születés helye gyanánt tisztel: őseredeti állapotban láthattam volna, olyannak a minő volt, cserjékkel, bozótokkal körülvéve akkoron, midőn a környékbeli pásztoroknak szolgált menedék helyül! . . . De most hatalmas épület emelkedik fölötte, magas,

lefogván a dohánybírók részére holdanként 20 krt, az állami s községi adót, örökválság illetéket, egyházi adót és csöszbért csak az fizetett, aki akart. Tehát a községi bíróknak a termelőkkel a leszárolása a dohánybírók részére beszerzendő 20 krtok lefogásából s abból állott, hogy amidőn a jegyzővel a pénzért 5 izben lesetáltak a községpénztára terhére napidijakat számíthassanak fel maguk részére. Hát nem elég terhes a község lakosságára nézve, hogy 1890-ik évre 1 frt 07 $\frac{1}{2}$ kr. községi pótdadó van a vármegye által helyben hagyva, de a vármegye által helyben hagyott költségvetés a községi képviselőtestület elé mai napig sem terjesztett ilyenek által szaporítják a község kiadásait! Talán utánozni akarják az 1888. évi kiadásokat, amidőn napidijak és költségvetésre előirányzott 286 frt 23 kr. helyett 2800 forintot költöttek a számadások vizsgálásakor a képviselőtestület ezt kifogásolta ugyan, de tek. Réti Ferenc vármegyei megbízott elnök talán nem is terjesztette fel a vármegyéhez.

A bizalmi férfiak részére a m. kir. dohányt bevéltő központi igazgatóság 56 kr. napdijarendel, de a csanyi bizalmi férfiak ezen napidiját nem kapták. Helybelinek talán nem jár ezen napidij? vagy ezt is a községi előljáróság szedi fel magának?

Tóth Lajos községi irnokot a főispán állásától 1889. nov. 18-án felfüggesztette, de a községi képviselőtestület határozata nélkül mint napidijas szerepel állítólag 2 frt napidijjal 400 frt évi fizetése van az irnoknak, a felfüggesztés által nem büntetve, hanem jutalmazva lett. Az említett visszaélések megtorlását és megszüntetését várjuk a vármegye főispánjától a csongrádi járás főszolgabirójától és a m. kir. dohánybevéltő központi igazgatóságtól.

Csanyi.

Községi közgyűlés.

F. hó 23-án d. e. képviselői közgyűlés tartatott, melynek első tárgyát a megüresedett bírói állásnak választás utján való betöltése képezte volna, de a szolgabírók átírata szerint

erős falakkal védett zárda. És ez alatt, ennek nagyszerű temploma alatt, drága lámpák által kivilágítva, selyem függönyökkel s oltárokkal díszítve látjuk az ősi barlangot, melynek márvány padlózatában, ezüst szillag körül ez a felírás olvasható. „Hic de virginea Jézus Christus natus est.” Itt született szűz Máriától Jézus Krisztus. Most idejárnak a zarándokok megünnepelni Jézus Krisztus születésének emlék-napját. Sokan, igen sokan járnak ide: Európából, Ázsiából, Afrikából, Amerikából és Ausztráliából. A föld alatti üregekben s felettük a nagy bazilikában ünnepelnek, egész éjszaka. A római katolikus s a görög heleti patriarcha, püspökök fényes felvonulást tartanak, szinkáprázatos drága szertartási öltözetekben. A latinok karácsonya és a görögök s örmények karácsonya fényes látványosság.

Karácsony böjtjén Betlehem ünnepi díszölt. A latin patriarcha nagyszámu európai és benszüllött kísérettel, lóháton vonul ide Jeruzsálemből, a keresztyén seikek pompás lovaikon festői öltözetben környezik a főpapot; az ifjabb arab lovasok, a levették ide-oda vágatva pisztolyból puskából a levegőbe lövődözve vonulnak Betlehembe; itt az utcákat előzőnli a nép, a lapos háztetőkön a nők csoportjai ujongnak, míg az ünnepies díszmenet végig vonul Betlehemen, a város végére, oda, hol a meredély szélén a hatalmas zárda áll. A latin patriarchát a jeruzsálemi francia konzul is teljes díszben kíséri összes hivatalos személyzeteivel, mert itt Franciaország a kath. egyháznak hivatalos védnöke. Az Európából s egyéb világrészekből

„mivel a kitűzött határ időig pályázó nem jelentkezett a választás tehát“ újabb határ-idő kitűzéséig elhalasztatott.

A második tárgyat a közgyűlésnek Zsilinszky Mihály főispán, a vasutügyi bizottság elnökének a községhez intézet azon megkeresése képezte, melyben a községet felszólítja hogy tegyen kötelező nyilatkozatot arra nézve, hogy a vasut építésének költségéhez mennyi összeggel járul hozzá.

A közgyűlés a vasut kiépítés ügyét nem akarva veszélyeztetni, nem helyezkedett a szegváriak által elfoglalt állásponra, hanem névszerűt szavazással 5 ellen 26 szóval az előbb már megszavazott 100.000 forintot ismét megszavazta.

A harmadik tárgy az italmérés bérbe adásáról szóló szerződés, jóváhagyatott, a pénz beszedésével a közpénztárnok s a nyilvántartási jegyző biztattak meg.

A közgyűlés negyedik tárgyát a járási állat orvosok rendszeresítésének tárgya képezte, melyre a közgyűlés azon helyes határozatot hozta, hogy részéről nem egyezik bele abba hogy Mindszentközség járási állat orvos fizetéséhez hozzájáruljon, hanem kimondotta azt, hogy a község maga fog egy községi állat orvost alkalmazni.

Ha jól emlékszünk e tárgyban már egyszer határozott ugyanígy a képviselő testület, de sajnos e határozat soha sem lett végre hajtva. Nehogy ismét úgy járjunk.

Végül ismét a vásártűgy kérdése került színyegre s noha ez ügy rendezése már jó régen egy bizottságnak lett kiadva, az ez ügyben mind ez ideig alig tett valamit, s hanyagságuk majdnem azt eredményezte, hogy községünköt a vásártartási jogot is megakarták vonni.

Általában elítélendőnek tartjuk, hogy képviselőtestületünk a legcsekélyebb ügyeket is bizottságoknak ad ki, akik az ügyeket legtöbbszőr elhanyagolják.

Ez ügyben a képviselő testület azt határozta, hogy a jelenlegi vásártér a szénáskerttel megnagyobbítva az állat egészségügy követelményeibe képest fog korláttal stb. ellátatni.

Közigazgatási bizottsági ülése.

F. hó 21-én megtartott közigazgatási bizottsági intés első tárgyát az egyes albizottságok megválasztása képezte. A választás eredménye a következő:

A 1. börtönvizsgáló bizottság tagjaivá: Stammer Sándor (elnök), Dósa Béla, Kiss Zsigmond, dr. Réti János, Szeder János, Ujhelyi Nándor.

idesereglett Jeruzsálemben szállásoló zarándokok is, nők és férfiak, mindannyian lóháton, csatlakoztak a menethez, melyet a benszülöttek csapatai Jeruzsálemtől idáig gyalog kísérnek.

A zárdakapu előtt a patriarcha s mindannyian leszállnak lovaikról s úgy üzennek a középkori várhoz hasonló nagy épületbe. Majd felhangzik a körmenetelők szent éneke, kik égő nagy gyertyákkal kezükbe vonulnak le a földalatti barlangokba. Az isteni tisztelet reggelit eltart, s alig van zarándok, aki ilyenkor álomra hajtana le fejét. Hisz ezek mesziről jöttek ide, hogy elgondolkozzanak a régi nagy idők emlékeiről.

En is leültem elvonultam a barlang egyik zugába, s elmélkedtem a lefolyt századok s ezred év fölött... az időtől midőn az ujtanító itt született.

Elgondolkoztam a kereszténység történetének korszakai fölött... Mint vitázott kelet és nyugot Jézus személye és tanítása fölött... mint lettek a názáreti mester utódai pápa királyokká, mint parancsolnak császároknak és fejedelmeknek... az emberi érznek és az emberi akaratnak... mint szakadtak el kelet és nyugot egymástól... mint háborgott maga a nyugot és szakadt el a pápa királytól a reformáció korában... Mennyi harc, mennyi küzdelem folyt le az itt született tanítónak szellemi öröksége fölött!... Elgondolkoztam... hogy szükségese az anyagi élet küzdelmeiben annyi idealizmus, mennyi fölemelje az embert az istenhez.

2. Az erdőrendészeti bizottság tagjai lettek: Stammer Sándor, Fekete Márton, Novák József.

3. Az erdei kihágási bizottságba: Fekete Márton, Kiss Zsigmond, Kovács Imre, Novák József rendes. Bányai József, Réti Ferenc, Wimmer Károly póttagokul.

4. A fegyelmi bizottságba: Fekete Márton, Fmáncy Gyula, Kiss Zsigmond, Léway Ferenc rendes, Bányai József, Csaby Andor póttagokul.

5. A felszólamlási bizottság tagjaivá: Bányai József, Csató Zsigmond főjegyző, Kiss Zsigmond, Szeder János.

6. A gyámügyi felelvteli bizottságba: Fekete Márton, Kiss Zsigmond rendes, Réti Ferenc póttagul, főispán által kinevezettek Filó János, Novák József, Szeder János.

Tárgyaltot továbbá Réti-Csemegi-féle ügy. Az eset a következő: Réti Ferenc, a csongrádi a községi pártelnöke, a mult év folyamán Csemegi Antal főszolgabíró ellenfeljelentéssel élt a belügy-miniszteriumnál, azzal vádolva Csemegit, mint aki nemcsak ő ellene és a csongrád-sövényházi árm. társulat ellen izgat, hanem aki úgy akarja feltüntetni a társulatot, mint amely koldusbotra juttatja a községet stb. s mindezt őt állítja ugy a község elé, mint aki a város nyakára hozta a társulatot. — Ezt a panaszt küldte most le a miniszter, azzal, hogy a közigazgatási bizottság vizsgálja meg az ügyet s szükség esetében rendelje el Csemegi volt főszolgabíró ellen a vizsgálatot. Hosszas vita után ugy nyert az ügy megoldást, hogy a bizottság 7 szavazattal 6 ellenében a panaszos iratokat a Csemegi ellen folyamatban levő fegyelmi vizsgálati okiratokhoz határozta csatoltatni.

Több tárgy után a Csemegi Antal csongrádi főszolgabíró számadása jött megyei közmunkapénzekről. Mintán azonban a számadások nem voltak kellőleg okmányolva, az ügy egyelőre olyan megoldást nyert, hogy felhívott Csemegi Antal volt főszolgabíró, miszerint hiányzó okmányokat 30 nap alatt pótolni elmulaszthatatlan kötelességének ismerje. Érdekes tárgyat képezte ez ülésnek a Sima és társai panasza Stammer Sándor alispán ellen, melyben azt kéri, hogy a csongrádi számadások miatt felfüggesztett Csemegi Antal volt szolgabírón kívül terjesztessék ki a vizsgálat a megye alispánja ellen is.

A bizottság kimondta, hogy „ma oly kevéssé lát okot az alispán elleni fegyelmi vizsgálatra, mint a mult évi december 6-án.“

Szük terünk jelenleg nem engedi, hogy a még több érdekes tárgyat közöljük.

Helyi és vegyes hírek.

— **Közegészségügyünk.** Bármennyire sajnáljuk, hogy ismételten fel kell e nagyon is fontos — de sajnos nagyon is elhanyagolt — ügyben szólnunk. El kell tekintenünk minden személyes ellen vagy rokonszenvtől midőn községünk közegészségi viszonyáról van szó, mely jelenleg a lehető legrosszabb állapotban van. A veszélyes járványok több féle neme uralkodik ugy az iskolákban, mint a lakosság minden rétegei között s ilyenek az influenza, vörheny s difteritis melyek bőven szedik áldozataikat. Közegészségügyi állapotaink már tűrhethetlenné válnak s ezért határozottan felszólítjuk a felsőbb hatóságokat miként köteleességét teljesítve, haladéktalanul tegye meg a szükséges intézkedéseket. (Többen)

— **Az állami ménék kiosztása** f. hó 21-én ejtetett meg Dorozsmán, mely alkalommal a mindszei fedeztetési állomásra két mén osztatott be. A mult évben itt állomásozott „Bujár“ helyett 4 éves 171. cm. magas „Nonius“ a mult évben itt állomásozott „Nonius“ helyett „Filko“ 165 cm. magas mén osztatott be. Azon okból, hogy mult évben nem voltak a ménék eléggé kibaszálva: a harmadik mén kiadása megtagadtott. A ménék már f. évi február 10-én meg fognak érkezni községünkbe.

— **Uj lap a megyében.** Csongrádon „Csongrád“ címmel Csongrádi Gábor szerkesztése alatt egy uj heti lap indult meg. Az első szám mely f. hó 19-én jelent meg, eléggé jól van összeállítva. A lap programjában főcélul a város érdekeinek védelmét tűzi maga elé s általában a lapot minden pártszínezet nélkül a község rendelkezésére bocsátja. Üdvözljük a szomszéd collegát s a legjobb erkölcsi s anyagi sikert kívánunk neki.

— **Tűz.** Folyó hó 22-én este 6 órakor az anyási Tisza-ásáznál 10 öl hosszú munkás lakás leégett. A tűz mint mondják — belől a kályha fűtéstől eredt, mely az egész lakást a benne felhalmozott deszkák és a munkások szerszámaival együtt elhamasztotta.

— **Enyedi Lukács** volt országgyűlési képviselőt s az „Egyetértés“ belmunkatársát a király a pénzügyminiszteriumhoz osztály tanácsossá nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Bárdos Florián polgártársunk kedves leányát Magdolnát a napokban eljegyezte Török Lajos szentesi lakos. Gratulálunk.

— **Mindszent község bírói állására** a kitűzött határ időig csakugyan nem jelentkezett pályázó. Két pályázat érkezett ugyan a szolgabírórsághoz, de elkésve, miért is az nem volt figyelembe vehető. A bíró választás bizonytalan időre elhalasztatott.

A szentes-vásárhelyi vasut építésre Mindszent község 100.000 Szegvár község 30 000 és H.-M. Vásárhely sz. kir. város 50.000 frtot szavazott meg.

— **A sorozás vármegyénkben.** Csongrád vármegye sorozó-járásaiban az 1890. évben fogantatandó fősorozás — egyetértőleg a katonai parancsnokságokkal — a következő sorrendben fog megtartatni, és pedig: I. *A tiszáninneni sorozó járásban.* Székhely: Dorozsma, 1890. március 29. 31., április 1., 2., 9. és 10-én. — A felhívott hadkötelesek száma összesen 530, (I. koroszt 234 II. k. o. 178, III. k. o. 118.)

II. *A csongrádi sorozó járásban.* Székhely: Csongrád. 1890. április 12., 14., 15., 16., 17. és 18-án. — A felhívott hadkötelesek száma összesen 628. (I. k. o. 281, II. k. o. 203, III. k. o. 14. III. 4. A tiszántúli sorozó járásban, Székhely: Mindszent. 1890. április 8., 9. és 10-én. — A felhívott hadkötelesek száma összesen 523. (I. k. o. 222, II. k. o. 179, III. k. o. 122.)

IV. *A szentesi sorozó járásban.* Székhely: Szentes. 189) április 12., 14., 15. és 16-án. — A felhívott hadköteles száma összesen 698 (I. k. o. 300, II. k. o. 240, III. k. o. 148.)

Az idegen hadkötelesek, ugyszintén a jogcímvesztettek és a keresetkéességük tekintetében megvizsgálandó egyének minden egyes járásban a sorozás utolsó napjain fognak a bizottság elé vezetetni. A polgári bizottság tagjai az összes sorozó járásra nézve Stammer Sándor alispán; helyettes elnök a szentesi sorozó járásra Balogh János; a tiszáninneni, tiszántúli és csongrádi járásokra nézve Soós Pál és Ónodi Géza. Orvos: dr. Réti János. Hatósági közegekül a szentesi sorozó járásra nézve Sarkadi Nagy Mihály polgármester, Ónodi Lajos volt főjegyző helyett a választandó új főjegyző, — a tiszántúli járásban Vidovics Antal, a csongrádiban dr. Cicatricis Lajos, a tiszáninniben dr. Kelemen Béla főszolgabírák küldettek ki.

— **Uj gyógyszerárak megyénkben.** A vármegyei közegészségügyi bizottság véleményezésére a belügy-miniszter Sándorfalván Kristó Nagy Imre, Csanyon Domján Dezső gyógyszerészeknek engedélyozte, hogy a nevezett községekben gyógyszerárakat rendezhessenek be.

Vasut a jégen. Orosz lapok szorint a Dujperen, Kiew mellett, most kísérletkép sinvágányokat fektetnek a jégre. A kísérlet célja megállapítani, nem lehetne-e a folyamokat befagyott állapotban is szállításra felhasználni. A vállalkozók a kísérlet teljes sikerét remélik és megvannak győződve, hogy ezental télen is rendelkezésre tehető a szállítás Oroszországban. A szükséges koosikat Belgiumban készítették és ugy vannak építve, hogy súlyuk rendkívül csekély.

Irodalom.

Felhívás előfizetésre.

Két éve mult, hogy Balázs Sándor a kitűnő magyar humorista, a gazdag kedélyű jó barát, küzdelmében lesújtott, megtört szive sajjgásában elfáradt s pihenni tért,

az irodalom kifejezhetetlen kárára. Saját magvetett végett életének, annak az életnek, melyről mindenki azt hitte, hogy csupa derű, mert boruját, tövisait erős lélekkel hordozta addig, míg szive meg nem tört.

Barátai, ismerősei, s az egész nemzet hiven őrzik emléket. Nem csak az a díszes márványkő tartja ezt fenn, amivel az írók és művészek társasága sírját jelölte, hanem nagybecsű művei is.

Műveiből a legutolsó évek alakításai nincsenek még kötetben megjelenve, pedig ezek képeznék emlékköve örök zöldjét. Ez okból vállalkozunk mi arra, hogy addig is, míg a Kisfaludy-társaság elhunyt tagjával szemközt nemcsak a kegyeletnek, de a hálának is eleget tesz, egy kötetet megjelentetünk. Nem akarjuk mi ezzel a Kisfaludy-társaság nemes törekvéseinek útját vágni, mert tudjuk jól, hogy annak az írónak, ki oly tényes sikerrel olvasott föl a társaság gyűlésein, ki voltaképpen megalapítója a felolvasó gyűlések látogatásának műveivel gazdagítani fogja becses kiadásainak sorozatát.

Mi csak baráti érzésünknek hódolunk ezzel s célunk e mellett az is, hogy a tiszta jóvedelmet a halhatatlan író halálába végzetesen és önkényt követett nemes szívű testvér Balázs Gábor sírját is méltó emlék díszítse, s ebből az összegből s ebből akarjuk fedezni azokat a kötelezettségeket, melyek ma még fennállanak s melyeknek lerovását az elköltözötték jó emléke megköveteli...

A nagy közönség, az ismerősök, jó barátok, nem felejtették el azokat a derült percek, órákat miket Balázs Sándornak és műveinek köszönhetnek és hisszük, sietni fognak a szép kiállítás s az elhunyt író arcképével díszített kötetet megszerezni, annál is inkább, hogy halála után és élvezhessék társaságát és kedélyét annak, ki ezzel életében annyiszor és annyit büvölt.

A 10—12 ivre terjedő kötet előfizetési ára 1 frt. füzve, keménytáblában 1 frt. 50 kr. A munka február hó végén jelenik meg.

Az előfizetési pénzeket kérjük

Fekete József

tan. és nevelőintézet tulajdonos címére, Budapest, I. kerület Attila utca 58. sz. alá küldeni. Budapest, 1889. november hó.

Az elhunyt bizalmas barátai nevében:

Fekete József, Erdélyi Gyula,
Németh Ignác, Somlyai József,

Dr. Sziklay János.

A „Budapesti Zenemű kiadó hivatal (Weimvurm Antal) felkéri szerkesztőségünket közzétenni, hogy sz. általa mult évi december havában hirdetett pályázat, melynek díja 5 db. m. aranyban lett megállapítva, a fentvezett kiadóhivatal által kiadott keringő legjobb címre tárgyában eredményre nem vezetett, mintán a kitűzött időre a pályázatok nem érkeztek be. Ennélfogva a pályázati hirdetés, mely tárgyban a díj odaítélése f. é. jan. 15-én lett volna közzéteendő, tárgytalanná lett, mit fentvezett kiadóhivatal ezennel közhírré tesz.

Sziporkák.

Ugyan miért hallaná most oly ritkán — a láuyszöktetésről?!

*

A szerelem két szív personáluniója, a házasság a realunio, az elválás a — szabadságharcz.

*

Ugy tapasztalom, hogy maholnap annyi nő megy férjhez, mint — férjtől.

*

Jó asszony az én feleségem, tehetek vele, a mit — ő akar.

*

Beh sok őszinte szerelem halt már meg hozomány csekélyége miatt!

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Diamant Manó.

Meghívó.

A Csongrádmegyei hitelszövetkezet 1890-ik évi január hó 31-én délelőtt 9 órakor Szentesen, saját helyiségében (S A J T Ó S F É L E H Á Z B A N) tartandó évi rendes közgyűlésre.

TÁRGYSOROZAT:

1. Zármerleg előterjesztése az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésével.

2. Két igazgatósági tagnak kisorsolása és ezek helyének választás utján való beöltése.

3. Az alapszabály értelmében előterjesztett indítványok tárgyalása.

4. Jegyzőkönyv hitelesítésére küldött-ség kinevezése.

Szentesen, 1890. január 15-én.

HALUS JÓZSEF,

elnök.

Jegyzet. Az eredeti zárszámadások a mai naptól a közgyűlés napjáig — hivatalos órák alatt — az intézet helyiségében a részvényesek által megtekinthetők.

4249 sz./889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bozó Kálmán végrehajthatónak Samu Julianna Révész Józsefné végrehajtást szenvedő elleni 400 frt. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbíróóság területén lévő Mindszent község és határában fekvő mindszeri 380 1744. és 1124 sztkben A+ 552. rsz. házból, az 1602 rsz. 660-ól területek dülöben lévő szőlőből Samu Julianát illető $\frac{1}{12}$ részekre egy a 4950 rsz. $\frac{1}{1600}$ hold terü bányom hegyi II-od osztásu legelőből az 5930 b. rsz. a. 233-ölnyi terü fűzesből ugyan azt illető $\frac{1}{6}$ részekre, illetve az 1881. évi 60. t.-c. 156. §-ánál fogva az egész ingatlanokra o. é. 457 frt, 170 frt, 120 frt, és 6 frtban, nem különben a mindszeri 1124. sztkben A+ 1863. rsz. ingatlanból ugyan azt illető $\frac{1}{6}$ részre 269 fban, a mindszeri 1841. sztkben A+ 1864 rsz. a foglalt ingatlanból ugyan azt illető $\frac{1}{12}$ részre o. é. 135 fban, végre a mindszeri 1648 sztkben A+ 190/b rsz. a foglalt

ingatlanból ugyan azt illető $\frac{1}{12}$ részre o. é. 138 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban mégis ezen ingatlanokra özvegy Samu Istvánné javára bekebelezett szolgálmi jog fentartásával az árverést elrendelte és hogy a fennbb megjelölt ingatlanok az 1890. évi március hó 11-ik napján d. e. 9 órakor Mindszent község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10 %-át készpénzben vagy az 1881 LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX t. c. 170. §-sa értelmében a bánatpénzek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Szentesen 1889. évi nov. hó 18 n.

Farkas Gedeon.

kir. j. bíró.

MEGHÍVÓ.

A „Mindszeri önszegélyző szövetkezet“ f. 1890. évi február hó 9-ik napján d. után 2 órakor Mindszeren a község-háza tanácstermében **rendes évi közgyűlést** tart, melyre a szövetkezet tagjai ezennel meghívattak.

A közgyűlésen a következő tárgyak lesznek elintézendők:

1. Az igazgatóság jelentése az 1889-ik üzlet évről.

2. A felügyelő bizottság által átvizsgált évi számadások megvizsgálása, a mérleg s az osztalék felosztásának jóváhagyása nem különben a fölmentvény iránti intézkedés.

3. Az alapszabályok, 36. §-a szerint az igazgatóságnál netán bejelentendő indítványok tárgyalása.

4. Egy pénztárnok esetleg könyvelő választása és netáni fizetésük megállapítása.

5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása.

Mindszer, 1890. január 22.

Tary Endre

igazgató.

Utánzások ellen minta és jeggyel védve

Gyomorsó

Schaumann Gyula

vidéki gyógyszerész Stockerauban

emésztési zavaroknál és gyomorbajok ellen évek óta kipróbált étrendi szer.

Kapható az osztrák magyak monarchia minden jónévű gyógyszerésztárában

Egy doboz ára 75 kr.

Postaszétküldés legkevesebb két doboz vételénél utánvétellel.

Főraktár: Schaumann Gyula

vidéki gyógyszerész Stockerauban.

Gyógyászati szaklapok véleményei e gyomorsó értékéről.

Wiener Medicinische Vochenschrift (Récsi gyógyászati hetilap) 1878 15 szám. A Schaumann Gyula ur stockeraui gyógyszerésztárából való gyomorsó egy oly szer, mely emésztési zavaroknál, a gyomor gyengeségénél annak hurutjainál, vagy ehhez való hajlamoknál étvágylalanságnál stb. igen jó hatással bír és nem csak étrendi s minden étkezéskor használandó, hanem leginkább gyógyászati szernek kell azt tekinteni. Annak összetétele, melyekben kipróbált anyagok, köztük olyanok melyeknek egyszerű hatása csak a legújabb korban lett köztudomású — képviselve vannak, érthetővé teszi ama jó sikereket melyek annak alkalmazása által elértnek. És mindenki, aki tudja, hogy épen az ember egészségi állapotát is mennyire lefogyasztják az egész testalkatot, el fogja ismerni egy ily szer fontosságát.

Wiener Medicinische Blätter (Bécsi gyógyászati lapok) 1878 22 szám. „A stockeraui vidéki gyógyszerész Schaumann Gyula által készített gyomorsó különösen idült gyomorhurutnál jön észszerűen alkalmazásba. Loginkább azon előnnyel bír az egyéb rossz emésztéseknél használt szerek fölött, hogy könnyen élvezhető és hosszabb ideig vehető a nélkül hogy ártana. Különösen rossz emésztéssel bíró egyének részére ajánlatos.

Tudomásul: Megbízható vevőim és elárusítóim tudomra adták, hogy itt-ott a konkurrensok akiknek fogalmuk sincs a gyomorsó összetételéről, minden érték nélküli szereket készítenek és az enyémhez hasonló dobozokban elárusítják, amivel is kérem arra ügyelni, hogy a dobozokban az én aláírásom látható legyen. Schaumann Gyula.